

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4221200988
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4221200988.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka vo veci starostlivosti o maloleté deti: C. K. S., nar. XX.X.XXXX a X. Y. S., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u matky v V., L. strana XX, deti rodičov: otec - N. S., nar. XX.X.XXXX, bytom E. utca XX, Z., Y., občan Y. a matka - V. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., L. strana XX, občianka Y., v konaní zastúpená: JUDr. Ľubomíra Beňová, advokátka Advokátskej kancelárie so sídlom Komárno, Záhradnícka 10, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 5. októbra 2021 č. k. 11P/27/2021-124, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením vyhlásil, že nemá právomoc konať vo veci a konanie zastavil. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 1, § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 9 CSP, čl. 1 ods. 1, 2, čl. 3, čl. 8 ods. 1, 2, čl. 12 ods. 1, 3, čl. 17 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“).

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že matka maloletých detí dňa 15.03.2021 doručila na Okresný súd Komárno návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. V návrhu žiadala, aby súd maloleté deti zveril do jej osobnej starostlivosti, otca maloletých detí zaviazal prispievať na ich výživu a tiež, aby súd upravil styk otca s maloletými deťmi. Matka vo svojom návrhu uviedla, že vo veci výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom rozhodoval Okresný súd Dunaújváros, ktorý viedol konanie pod sp. zn. 6.P.20.825/2018/24. Matka maloletých detí ďalej v návrhu uviedla, že v súčasnosti sa obe maloleté deti nachádzajú v starostlivosti matky, pričom maloletá C. K. je u matky od 06.03.2021. Matka má pochybnosti, či by boli potreby maloletej uspokojené, pričom má tiež obavy, či má otec maloletých detí zabezpečené vyhovujúce podmienky na výchovu a starostlivosť o maloletú. Matka uviedla, že maloletá C. K. je po zdravotnej stránke v poriadku, avšak mala zanedbaný ekzém na rukách a nohách.

4. Súd z predložených písomností, ako aj z rozhodnutí Okresného súdu Dunaújváros sp. zn. 6.P.20.825/2018 zistil, že maloleté deti a ich rodičia sú občanmi Y., pričom maloletá C. K. do mája 2017 žila a vyrastala v Y.. Po zrušení manželského spoluzitia sa matka presťahovala spolu s maloletou na územie Slovenskej republiky. Následne maloleté deti do novembra 2018 spolu s matkou žili na

území Slovenskej republiky. Otec maloletých detí sa zdržiaval a aj v súčasnosti býva na území Y.. Vzhľadom na výskyt medzinárodného prvku v pobyte a v štátnom občianstve účastníkov konania, je súd v konaní povinný skúmať svoju právomoc aj v zmysle príslušných ustanovení medzinárodného práva súkromného a procesného. V danej veci súd skúmal existenciu tejto procesnej podmienky nielen podľa ustanovení CSP, CMP a zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZMPS“), ale aj podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“), ktorým je Slovenská republika viazaná.

5. Súd má za to, že Maďarsko a Slovenská republika sú členskými štátmi Európskej Únie, a preto sú oba štáty viazané nariadením Brusel IIa. To znamená, že nariadenie Brusel IIa má prednosť pred vnútroštátnym právom, t. j. pred ZMPS. Vzhľadom na vyššie uvedené súd skúmal svoju právomoc podľa nariadenia Brusel IIa.

6. Zo súdneho spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 12P/1/2019 zistil, že otec maloletých detí dňa 02.01.2019 doručil na Okresný súd Komárno návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd uložil navrhovateľke povinnosť odovzdať maloletú X. Y. do jeho osobnej starostlivosti. Súd o predmetnom návrhu rozhodol uznesením č. k. 12P/1/2019-35 zo dňa 11.01.2019 tak, že návrh otca zamietol. Proti tomuto uzneseniu otec maloletých detí podal odvolanie, o ktorom Krajský súd v Nitre rozhodol uznesením č. k. 7CoP/14/2019-128 zo dňa 12.04.2019, ktorým napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a konanie vo veci zastavil. Odvolací súd bol toho názoru, že v danej veci nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky podľa článku 20 Nariadenia Brusel IIa.

7. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že v súčasnosti ohľadne maloletých detí prebiehajú dve konania. Okresný súd Komárno koná o návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, kým maďarský súd koná o rozvode manželstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vrátane zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Obe konania týkajúce sa maloletých detí v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b) a ods. 2 nariadenia Brusel IIa treba považovať za konanie vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Preto je potrebné skúmať právomoc podľa článku 8 nariadenia Brusel IIa. Súd zistil, že v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa je daná právomoc súdu toho členského štátu, v ktorom majú maloleté deti obvyklý pobyt v čase začatia konania. Ide o tzv. všeobecnú právomoc. V zmysle článku 8 ods. 2 nariadenia však existujú určité výnimky z tohto všeobecného princípu, pretože v tomto článku je uvedené, že článok 8 ods. 1 sa uplatní s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12. To znamená, že ak vo veci rodičovských práv a povinností k maloletým deťom podľa článku 9, 10 alebo 12 nariadenia má právomoc konať súd niektorého členského štátu, v takomto prípade neprichádza do úvahy aplikácia článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, t. j. právomoc založená podľa obvyklého pobytu dieťaťa. Preto súd skúmal právomoc slovenského a maďarského súdu v zmysle všetkých vyššie uvedených článkov.

8. Z článku 12 ods. 1 nariadenia Brusel IIa vyplýva, že ak súd členského štátu si založí právomoc na rozvod manželstva, tento súd má právomoc rozhodovať aj v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, a to za podmienok ustanovených v nariadení. V takomto prípade bez ohľadu na obvyklý pobyt maloletých detí je daná právomoc súdu toho členského štátu, kde sa vedie rozvodové konanie. Súd má preukázané, že v danom prípade maďarské súdy ešte v roku 2017 začali konať o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, a to oprávnene, pretože si mohli založiť právomoc na základe štátneho občianstva manželov.

9. Predmetné konanie je dnes právoplatne skončené a Okresný súd Dunaújváros v rámci tohto konania rozhodol aj o rodičovských právach a povinnostiach k maloletým deťom. Rodičia maloletých detí na tento maďarský súd podali návrhy týkajúce sa rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, teda prijali právomoc maďarského súdu iným jednoznačným spôsobom. Tomu svedčí aj uznesenie Okresného súdu Dunaújváros sp. zn. 6.P.20.825/2018/24 zo dňa 25.03.2019, ako aj vyjadrenie zákonnej sudkyne maďarského súdu k veci, ktorá mala za to, že maďarský súd má právomoc vo veci konať. Keďže v zmysle článku 12 ods. 1 nariadenia Brusel IIa maďarský súd má právomoc konať vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, slovenský súd si nemohol založiť právomoc na základe článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, t. j. na základe obvyklého pobytu maloletých detí, pretože článok 8 ods. 2 nariadenia to neumožňuje.

10. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia.

11. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletých detí, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

12. Namietala, že súd vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu, nevykonával dôkazy potrebné k náležitému zisteniu skutkového stavu veci, nesprávne vec právne posúdil a nerešpektoval záujem maloletých. Poukazuje na zmenu pomerov na strane maloletých detí, ktoré nastali po právoplatnosti rozhodnutia vo veci rozvodu účastníkov konania a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností.

13. Uviedla, že matka a otec maloletých detí žili v spoločnej domácnosti do roku 2017. Z ich vzťahu sú dve maloleté deti, a to maloletá X. Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. strana XX, XXXXX V. a C. K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. strana XX, XXXXX V.. Otec maloletých detí je maďarský štátny príslušník. Matka maloletých detí je maďarská štátna príslušníčka s povolením na trvalý pobyt v SR. Jej predchádzajúce štátne občianstvo bolo slovenské a má záujem o slovenské občianstvo opätovne požiadať. Maloletá X. Y., nar. XX.XX.XXXX sa od narodenia zdržiava nepretržite na území SR. Maloletá C. K., nar. XX.XX.XXXX sa zdržiavala na území SR počnúc od 02.05.2017 do 24.11.2018. Dňa 12.11.2018 matka maloletých detí nastúpila do výkonu trestu odňatia slobody. O mal. X. Y. sa počas výkonu trestu odňatia slobody matka starala sestra matky v SR a C. K. bola odvedená otcom do Maďarska dňa 24.11.2018, s tým, že ide k otcovi na návštevu. Následne otec sms správou oznámil rodine matky, že mal. C. K. už na Slovensko nevráti, že s ňou zostáva v Maďarsku.

14. Vo veci výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bol príslušný rozhodnúť Okresný súd Dunaújváros, ktorý viedol konanie pod sp. zn. 6.P.20.825/2018/24, pretože otec maloletých detí ako občan Maďarska, N. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. utca XX, Z., Y., sa návrhom domáhal na uvedenom súde zverenia detí do svojej starostlivosti. Konanie pred uvedeným súdom skončilo dohodou rodičov dňa 08.12.2020, avšak zo strany otca bola predmetná dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom porušená. K porušeniu dohody došlo dňa 20.02.2021 a to tým, že otec mal v uvedený deň mal. C. K. odovzdať matke na styk, avšak maloletá C. K. nebola v mieste bydliska otca a matka styk s ňou nevedela realizovať, nebolo jej umožnené maloletú stretnúť. V súčasnosti sa obe maloleté deti nachádzajú v starostlivosti matky na adrese L. strana XX v V.. Maloletá X. Y. sa na území SR zdržiava od narodenia a od prepustenia matky na slobodu je nepretržite v jej opatere a starostlivosti. Maloletá C. K. je u matky počnúc od 06.03.2021. Dňa 07.03.2021 otec prišiel na adresu matky pre maloletú C. K., tá však s otcom už nechcela do Maďarska odísť. Od matky a sestry X. Y. odísť nechce, u matky sa cíti dobre. Bojí sa, že bude od mamy a sestry musieť zas odísť, pričom v Maďarsku sa jej väčšinu času venovala len viac ako 70 ročná stará mama, invalidná dôchodkyňa. Matka má dôvodné pochybnosti, či by boli potreby maloletej C. K. vzhľadom na jej vek zo strany otca uspokojené ako aj na to, či má otec zabezpečené vyhovujúce podmienky na výchovu a starostlivosť o maloletú, nakoľko posledné šetrenie pomerov u otca v Maďarsku prebehlo dňa 31.08.2017 a psychologický posudok na mal. C. K. bol vyhotovený v Maďarsku dňa 20.09.2018. Maloletá C. K. je zapísaná na poskytovanie zdravotnej starostlivosti na území SR u MUDr. Barnabása Gubu v Kolárove. Počnúc od 01.09.2021 navštevuje v V. základnú školu. Vzhľadom na konanie otca, ktorý je cudzí štátny príslušník je tu obava matky, že maloleté dcéry jej zoberie, odvedie do Maďarska a nebude jej ich chcieť vrátiť. Dohodu rodičov uzavretú pred maďarským súdom v Dunaújvárosi neakceptoval a porušil ju. Počas celého pobytu maloletej C. K. v Maďarsku matka mala len málo informácií o maloletej a styk nebol realizovaný. Od roku 2018 do roku 2020 matka styk s mal. C. K. realizovala len obmedzene na 2 hod. cez úrad práce sociálnej veci a rodiny, každú parnú sobotu a nepárny víkend za prítomnosti otca a jeho rodiny v trvaní 2 hod.. Už vtedy maloletá C. K. s matkou chcela odísť, ťažko sa s matkou lúčila. Matka sa obáva, že v budúcnosti by sa mohla podobná situácia opakovať aj vo vzťahu k druhej dcére X. Y.. Takáto situácia by nepriaznivo vplývala na zdravotný stav maloletých detí a boli by vystavené neprimeranému stresu. Obe sú u matky, majú s matkou citové väzby, matka sa o deti stará, má pre ich výchovu a starostlivosť zabezpečené podmienky.

15. Má za to, že úprava práv a povinností k maloletým deťom formou zverenia maloletých detí do starostlivosti matky sa javí ako potrebná a nevyhnutná za účelom zabezpečenia priaznivého vývoja maloletých detí. Z uvedeného dôvodu matka podala na príslušný Okresný súd Komárno návrh na zverenie oboch maloletých dcér do svojej osobnej starostlivosti a výchovy a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o ktorom je vedené konanie pod sp. zn. 11P/27/2021.

16. Odvolateľka ďalej poznamenala, že v predmetnej veci prebehlo aj šetrenie pomerov Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v bydlisku matky, ktorý zistil, že na adrese matky maloletých detí sa nachádza dvojposchodový 6-izbový rodinný dom s príslušenstvom, s upraveným dvorom a so záhradou. Úrad uviedol, že v čase šetrenia sa na uvedenej adrese nahádzala matka maloletých, maloleté deti a matka matky mal., pričom dom obýva matka mal. a jej maloleté deti X. Y., C. K. a dospelý syn matky mal. z predchádzajúceho vzťahu T. Y., nar. XX.XX.XXXX ako aj stará matka maloletých detí zo strany matky. Každé dieťa má samostatnú izbu zariadenú a prispôbenú jeho potrebám. Dom je zariadený štandardne, vybavený všetkými elektrospotrebičmi potrebnými pre riadny chod domácnosti. V čase šetrenia bola hygiena rodinného prostredia na dobrej úrovni. Úrad poznamenal, že matka mal. je na predĺženej rodičovskej dovolenke, pretože mal. X. Y. nemohla dať do škôlky v dôsledku pandemickej situácie. Príjmom matky mal. je rodičovský príspevok vo výške 275,90 Euro a prídavky na deti vo výške 51,- Euro. Maloletá C. K. je prihlásená do MŠ s VJM v V. a od 01.09.2021 bude navštevovať Základnú školu s VJM v V.. Okrem toho úrad zistil, že pediatrom mal. detí je MUDr. Barnabás Guba, mal. deti sú zdravé. Počas šetrenia v domácnosti matky bol vykonaný aj informatívny pohovor s C. K. bez prítomnosti matky, v miestnosti sa okrem nej nachádzala aj jej sestra X. Y.. Maloletá C. K. uviedla, že chce zostať u matky, k otcovi chce ísť len na návštevu, u mamy je jej dobre, veľmi rada sa hrá so svojou sestrou. Dookola opakovala, že chce byť u mamy a chce u nej zostať. Komunikovala ťažko, odpovedala iba jednoslovné. Úrad záverom skonštatoval, že matka maloletých detí má v mieste bydliska vytvorené podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Maloletá C. K. sa vyjadrila, že chce ostať v osobnej starostlivosti matky, úrad zároveň uviedol, že nepozná doterajšiu kvalitu osobnej starostlivosti otca a ani jeho pomery.

17. Podľa názoru matky je daná právomoc a príslušnosť Okresného súdu Komárno, pretože mal. C. K. S., nar. XX.XX.XXXX a X. Y. S., nar. XX.XX.XXXX sa zdržiavajú nepretržite na území Slovenskej republiky viac ako 6 mesiacov, pričom mal. X. Y. S., nar. XX.XX.XXXX sa na území Slovenskej republiky zdržuje od mája 2017 do súčasnosti.

18. K odvolaniu matky sa podaním zo dňa 11.11.2021 vyjadril otec mal. detí. Vo vyjadrení uviedol nasledovné: „Prijmám uznesenie prvostupňového súdu, ktorým súd zastavuje konanie, nakoľko nemá právomoc vo veci konať. V odvolaní nie je spomenuté, ale v konaní vo veci protiprávneho premiestnenia (únosu) mal. dieťaťa (Haagsky dohovor) na základe môjho návrhu na Okresnom súde Bratislava I bolo vydané prvostupňové rozhodnutie 3P/17/2021-306, ktoré podľa môjho vedomia v čase písania tohto listu ešte nebolo právoplatné. Toto uznesenie pripájam k vyjadreniu. Rozhodnutie súdu nariaďuje vrátenie môjho mal. dieťaťa, C. Q. S. na predchádzajúce miesto zabezpečenia osobnej starostlivosti, na územie Maďarska, ukončiac tým protiprávny stav, ktorý trvá od marca tohto roka. V súvislosti s výkonom rodičovských práv a povinností V. M. podala návrh na začatie konania aj v Maďarsku, na Okresnom súde Székesfehérvár pod číslom 13.P.20.774/2021, kde sa z dôvodu evidentnosti otázka právomoci ani nevynorila, toto konanie prebieha aj v súčasnosti. Je nepravda, že v jednom prípade som porušil dohodu o styku s mal. dieťaťom, ale oznámil som to vopred, a zároveň by som poznamenal, že bol aj taký prípad, kedy som ešte pred touto dohodou súhlasil s dlhším stykom, ako by bolo potrebné. Chcem poznamenať aj to, že v súvislosti s mal. X. Y. matka mal. dieťaťa ani v jednom prípade nedodrжала dohodu o styku, ktorá je platná pomaly už jeden rok! Je nepravdivé tvrdenie matky mal. detí, že „v Maďarsku sa jej (C.) vo väčšine času venovala viac ako 70-ročná stará matka, ktorá je invalidná dôchodkyňa“. Pravda je taká, že mám zamestnanie, pracujem, takto zabezpečujem živobytie sebe a tým, ktorí žijú so mnou v jednej domácnosti. To potrebuje nejaký čas, čo pre matku detí môže byť čudné, lebo podľa môjho vedomia ona počas celého života veľmi málo pracovala na pracovisku. Ale snažil som sa zariadiť svoje pracovné povinnosti tak, aby som strávil doma čo najviac času vtedy, keď C. nebola v materskej škole. V praxi to znamená, že som pracoval a aj v súčasnosti pracujem od svitania do skorého poobedia. Stará matka mala len takú úlohu, že ráno odprevadila C. do škôlky, v ostatnom čase som bol s ňou. Je nepravdivé tvrdenie matky mal. detí, že C. chodí do školy na Slovensku. Nakoľko matka nemala právo osobnej starostlivosti o dieťa, nemohla ju zapísať ani do škôlky, ani do školy. Pokúsila sa, aby klamstvami a polopravdami založila pre dieťa právny pomer žiaka v materskej škole, resp. v škole, ale keď som sa to dozvedel, nadviazal som kontakt s obidvomi školskými zariadeniami, a oznámil som im, že právoplatne ja vykonávam osobnú starostlivosť a rodičovské práva voči mal. C. Q. a nesúhlasím s tým - nakoľko mal. dieťa sa zdržuje na území Slovenska protiprávne - aby navštevovala ktorékoľvek školské zariadenie. Zároveň poznamenávam, že C. je zapísaná do Základnej školy kráľa Matiaša (Mátyás Király Általános Iskola) v mojom bydlisku, v obci Z., môže nastúpiť do školy ihneď, ako sa vráti na územie Maďarska.

Pripájam doklad o zápise do školy. Je nepravdivé tvrdenie matky mal. detí, že pred jej marcovým protiprávnym konaním C. chcela odísť s ňou. Pravda je taká, že rada strávila čas s X., ale bála sa matky, že ju znova odnesie, resp. nevráti domov, ako to už raz urobila v roku 2017. Žiaľ, táto obava bola dôvodná. Celkom konkrétne dňa 6. marca sa C. lúčila snami stým, že sa bojí, že ju matka nevráti domov. V súvislosti s touto vecou si myslím, že toto protiprávne konanie bolo vopred naplánované, a C. náhodou mohla o tom počuť, keď bola u matky. Dodávam, že v rozvodovom konaní boli vyhotovené dva znalecké posudky, a C. sa v obidvoch vyjadřila tak, že chce žiť so mnou. Úryvok z druhého odborného posudku: „Citová väzba C. je k otcovi silnejšia, chcela by žiť s ním, otcova rodina jej poskytuje bezpečnosť, otca možno považovať za riadiacu osobu“. je len domnienkou, ako by som sa správal v budúcnosti v súvislosti so stykom v tom prípade, keby sa C. vrátila domov do Maďarska, resp. v prípade X. Y., keby sa vôbec začal realizovať styk podľa dohody, ktorá bola uzavretá pred súdom. v súvislosti s terajšími bytovými podmienkami matky Poznávam, že nebola reč o tom, že na nehnuteľnosti je viacero exekúcií kvôli rôznym dlhom. Podľa môjho vedomia v tejto chvíli chráni nehnuteľnosť od predaja na dražbe jedine vlastnícky podiel, resp. právo užívania matky V. M., ale akonáhle matka matky zomrie, a V. M. zdedí vlastnícky podiel svojej matky, nehnuteľnosť pôjde na dražbu. O tomto pripájam kópiu listu vlastníctva z roku 2020. Poznávam, že pre matku mal. detí to, aby deti vyrastali spolu, je dôležité len v tom prípade, keď sa to uskutočňuje u nej. V. M. od novembra 2018 bola vo výkone trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu odňatia slobody v Nitre. V tom čase v Maďarsku ešte prebiehalo rozvodové konanie, preto, keď som sa o vyššie uvedenej skutočnosti dozvedel - lebo rodina matky sa to snažila pred mnou utajiť-, u konajúceho sudcu sme požiadali o vydanie dočasného opatrenia v súvislosti s osobnou starostlivosťou o obe mal. deti. C. som vtedy pod zámienkou návštevy doniesol domov, a nechal som ju u seba, ale X. mi matkina rodina neodovzdala, napriek tomu, že aj keď len neodkladným dočasným opatrením, ale maďarský súd ich vyzval k odovzdaniu dieťaťa. Teda vtedy nebolo dôležité, aby deti vyrastali spolu, lebo by sa to realizovalo u mňa. Poznávam, a vyslovil som to už aj v konaní v Maďarsku, že mňa, ako občana, ktorý rešpektuje a dodržiava zákony, hlboko rozhorčuje správanie V. M., to, že takto ignoruje právoplatnú a vykonateľnú dohodu, ktorú navyše v konaní na rozvod manželstva sama iniciovala! Po svojom protiprávnom konaní sa matka mal. detí zúfalo snaží ubrať zo sily konania, ktoré prebieha na Okresnom súde Bratislava I, je si vedomá toho, ako bolo rozhodnuté na prvom stupni, konajúci súd na prvom pojednávaní vyslovil svoj názor. Odvtedy sa matka mal. detí, využívajúc ako prostriedok súdy oboch štátov, pokúša dodatočne legalizovať svoj protiprávny čin. V tomto jej súdy nemôžu pomáhať! V platnom Občianskom zákonníku Maďarska je ustanovenie: O zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a o zmenu zverenia mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti tretej osoby možno požiadať na súde v prípade, keď sa podstatne zmenia okolnosti, na ktorých bola dohoda rodičov alebo rozhodnutie súdu založené a v dôsledku toho je zmena úpravy v najlepšom záujme mal. dieťaťa. V prípade zmeny okolností sa na najlepší záujem mal. dieťaťa nemôže odvolávať rodič, ktorý svojim nevhodným správaním zapríčinil zmenu, najmä keď si mal. dieťa neoprávnene vezme k sebe alebo drží u seba.“ Matka mal. detí by v zákonných podmienkach, teda dodržiavajúc styk s mal. dieťaťom podľa dohody nikdy nevedela dosiahnuť taký duševný stav u C., ako teraz. Podľa môjho názoru v súčasnosti je dieťa pod veľmi silným vplyvom matky, súčasťou čoho je okrem iného to, že matka jej nahovára klamstvá. Podľa rozprávania C. jedným z konkrétnych prvkov tejto skutočnosti je to, že matka jej tvrdí, že keď sa vráti domov do Maďarska, viac sa nemôže stretnúť s X.. Súčasťou vplyvu na mal. dieťa je ďalej to, že matka sa snaží obmedzovať styk mal. detí so mnou, resp. s mojou rodinou na menej ako minimum. S deťmi môžem stráviť každý druhý týždeň len niekoľko hodín, ale matka mal. detí aj toto stretnutie viackrát znemožnila, odmietla, vyhovárajúc sa na vyfabrikované dôvody. Na moje telefonické volania, videotelefóny vôbec nereaguje. Na záver by som poznamenal aj to, že keby matka mal. detí v tomto alebo akomkoľvek inom konaní uspela, teda konajúci súd by vyhovel návrhu V. M. a (aj keď dočasne) by jej zveril C. do osobnej starostlivosti, bol by to veľmi zlý odkaz do budúcnosti. Toto vyjadrenie som dal z vlastného rozhodnutia, bez súčinnosti právneho zástupcu.“

19. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) odvolanie matky mal. detí prejednal a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z. z. účinnom od 01.07.2015.

21. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

23. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

24. V danej veci sa matka mal. detí návrhom podaným na Okresný súd Komárno domáhala, aby súd obe maloleté deti zveril do jej osobnej starostlivosti, otca maloletých detí zaviazal prispievať na ich výživu a aby upravil styk otca s maloletými deťmi. Súd prvej inštancie rozhodol, že ako slovenský súd nemá právomoc konať vo veci a konanie zastavil.

25. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť.

26. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

27. Podľa § 3 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

28. Podľa § 9 CSP, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

29. Civilný sporový poriadok dbá o to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne ustanovených pravidiel, ktorých dodržiavanie je predpokladom, aby súd mohol konať a vydať rozhodnutie. Tieto predpoklady sa nazývajú procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky, a tie môžu byť odstrániteľné a neodstrániteľné. Za neodstrániteľné nedostatky sa považujú nedostatok právomoci súdu, litispendencia, res iudicata, ako aj nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania. Neodstrániteľné nedostatky (podmienky) konania majú za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť, prípadne vec postúpiť inému orgánu.

30. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu, v tomto prípade súdu, riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Civilný sporový poriadok vymedzuje právomoc súdov v § 3 a 4 CSP. Ustanovenie § 3 CSP určuje, že súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. Nad rámec súboru vzťahov uvedených v § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú aj iné veci, ktoré sa už nezakladajú priamo na práve súkromnom, ale len vtedy, ak to ustanovuje zákon - čo vyplýva z § 4 CSP.

31. Právomoc súdu je jednou z podmienok konania (§ 161 CSP), ktorej existenciu súd skúma z úradnej povinnosti kedykoľvek počas konania. Nedostatok právomoci súdu prejednať a rozhodnúť konkrétny spor alebo vec je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorý kedykoľvek počas konania vedie k zastaveniu konania (§ 9 a § 10 CSP) a prípadne aj k súčasnému vyhláseniu o nedostatku právomoci.

32. Ak súd zistí, že nie je daná jeho právomoc na prejednanie a rozhodnutie o veci s medzinárodným prvkom, konanie zastaví podľa ustanovenia § 161 ods. 2 CSP. Nemôže však vec postúpiť súdu iného

štátu; iba v odôvodnení svojho uznesenia poučí účastníkov o tom, že sa s návrhom môžu obrátiť na príslušný úrad v cudzine (R 26/1987).

33. Odvolací súd preskúmavajúc dôvodnosť podaného odvolania matky mal. detí preskúmal vecnú správnosť napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel k správny právny záverom, keď vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu veci, ktorý následne správne právne posúdil. Vzhľadom na uvedené odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého uznesenia uvádza nasledovné:

34. Podľa § 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

35. Podľa čl. 7 ods. 2 druhej vety Ústavy SR právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. V tejto súvislosti majú relevanciu najmä nariadenia Rady (ES) o právomoci (pozri uvedené súvisiace predpisy). Tieto sa však aplikujú len v prípade, ak sa nepoužije medzinárodná zmluva, ktorá nekoliduje s pôsobnosťou priamo aplikovateľnej európskej normy. Až následne sa môžu aplikovať ustanovenia zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, upravujúce právomoc (§ 37 až 47 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom).

36. Podľa článku 1 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia Brusel IIa, toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na rozvod, rozluku alebo anulovania manželstva a na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

37. Podľa článku 1 ods. 2 písm. b) a d) nariadenia Brusel IIa, záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä opatrovníctva, poručníctva alebo podobných inštitútov, umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa.

38. Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia Brusel IIa vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia „domicil“.

39. Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

40. Podľa článku 8 ods. 2 nariadenia Brusel IIa, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

41. Podľa článku 12 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu pri výkone svojej právomoci podľa článku 3, na základe návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu a manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

42. Podľa článku 17 nariadenia Brusel IIa, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

43. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že maloleté deti a ich rodičia sú občanmi Maďarska. V súčasnosti žije otec mal. detí v Maďarsku a matka spolu s oboma deťmi na Slovensku. Na maďarskom súde sa ešte v roku 2017 začalo konanie o rozvode manželstva a konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vrátane zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti vedené pod sp. zn. 6.P.825/2018. Ďalej má odvolací súd z obsahu súdneho spisu preukázané, že dňa 08.12.2020 rodičia mal. detí uzavreli dohodu o výkone rodičovských práv

a povinností k maloletým deťom, pričom konanie o rozvođe manželstva sa na maďarskom súde právoplatne skončilo dňa 26.03.2021.

44. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, ako aj odvolania matky mal. detí a ďalších listín doručených do súdneho spisu dospel k jednoznačnému záveru o vecnej správnoti napadnutého rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie konštatoval nedostatok právomoci slovenského súdu, konkrétne Okresného súdu Komárno, v dôsledku čoho toto konanie správne zastavil. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožňuje a v ďalšom naň v celom rozsahu odkazuje.

45. Spektrum rodinnoprávnych vzťahov s cudzím prvkom sa dotýka rôznych kategórií subjektov líšiacich sa predovšetkým úrovňou ich sociálneho statusu (manželia, rodičia, deti, opatrovatelia, osvojitelia a pod.). Oblasť súkromnoprávnych vzťahov medzi manželmi patrí z hľadiska medzinárodného práva súkromného k najpestrejšim. Samotný charakter cudzieho prvku, ktorý sa v tomto type súkromnoprávneho vzťahu môže vyskytovať nie je prejavom objektívnej právnej kreativity (spravidla je to štátna príslušnosť). Tá sa prejavuje najmä v množstve rôznorodých právnych prípadov, v ktorých sa rieši otázka platnosti manželského zväzku, rozvođu alebo rozluky manželstva, vyhlásenia neexistujúceho manželstva, rozdelenia spoločného majetku, či úpravy rodičovských práv k spoločným deťom v prípade rozpadu manželstva.

46. V súvislosti s právomocou v manželských a rodinných veciach je otázka právomoci justičného orgánu prvoradou otázkou, ktorú si musia súdy zodpovedať, a to nielen v rámci rozhodovacej a prejednávacej právomoci, ktorej predmetom sú právne vzťahy bez cudzieho prvku, ale pri stanovovaní jurisdikcie slovenských súdov v súkromnoprávnych vzťahoch s cudzím prvkom.

47. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu súdneho spisu konštatojuje, že v predmetnej veci ide o konanie s cudzím prvkom, keďže účastníci konania sú štátnymi občanmi Maďarska. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné, aby súd prvej inštancie v rámci skúmania podmienok konania ex offio preskúmal, či má v predmetnej veci právomoc konať. Keďže matka aj otec mal. detí, ako aj mal. C. K. S. sú štátnymi občanmi Maďarska a mal. X. Y. S. je štátnym občanom Slovenskej republiky, pričom ide o oba štáty, ktoré sú členmi EÚ, bolo potrebné aplikovať na posúdenie danej veci Nariadenie Brusel IIa tak, ako ho správne aplikoval Okresný súd Komárno.

48. Odvolací súd poznamenáva, že ustanovenie čl. 12 je jednou z výslovných výnimiek z pravidla o určení právomoci podľa čl. 8, t. j. podľa miesta obvyklého pobytu dieťaťa; výnimkou, ktorej predpokladom je buď vecná súvislosť veci podľa čl. 1 ods. 1 písm. b) nariadenia s konaním vo veci podľa čl. 1 ods. 1 písm. a); okolnosť, že aspoň jeden z manželov je nositeľom rodičovských práv a povinností k dieťaťu; výslovný alebo konkludentný súhlas oboch manželov a zároveň všetkých k dieťaťu; výslovný alebo konkludentný súhlas oboch manželov a zároveň všetkých nositeľov rodičovských práv a povinností k dieťaťu, daný v čase začatia konania, a súlad so záujmom dieťaťa, alebo začatie iného konania ako vo veci podľa čl. 1 ods. 1 písm. a) nariadenia; silný vzťah dieťaťa k členskému štátu, ktorý nie je štátom obvyklého pobytu dieťaťa; výslovný alebo konkludentný súhlas všetkých účastníkov konania a súlad so záujmom dieťaťa.

49. Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení dospel súd prvej inštancie správne k záveru, že právomoc je potrebné skúmať podľa čl. 12 ods. 1 Nariadenia Brusel IIa, keďže v Maďarsku bolo vedené konanie o rozvođe manželstva a rodičovských právach a povinnostiach, v dôsledku čoho bola založená právomoc súdu v Maďarsku konať a rozhodovať aj o ďalších konaniach týkajúcich sa mal. detí. Maďarský súd Dunaújváros založil začatím konania o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvođe svoju právomoc s poukazom na štátne občianstvo účastníkov konania - štátna príslušnosť maďarská. V čase podania návrhu matky mal. detí dňa 12.03.2021 na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom konanie o rozvođe manželstva nebolo právoplatne skončené. Konanie o rozvođe manželstva bolo právoplatne skončené dňa 26.03.2021. Súd prvej inštancie správne poznamenal, že rodičia maloletých detí tým, že na maďarský súd podali svoje návrhy týkajúce sa rodičovských práv a povinností k mal. deťom, prijali právomoc maďarského súdu iným jednoznačným spôsobom, a teda sa podvolili právomoci súdu v Maďarsku.

50. Z uvedených skutočností je nad mieru všetkých pochybností preukázané, že Okresný súd Komárno nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť, preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

51. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods.1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Vo veci ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý stanovuje, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, pričom žiadne ustanovenie upravujúce nárok na náhradu trov konania podľa CMP na danú vec nedopadá.

52. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).